

Turkmenistan

ciekawostki | geografia | kultura | religia

Legenda

Serce Gorogliego i Przysięga Serwijandi

W imię Najwyższego, który tka ludzkie losy niczym kobierzec – posłuchajcie pieśni ostatniej, lecz niekończącej się. Bo nie każdy wojownik, choćby jego koń latał, a ostrze świeciło jak słońce, potrafi zwyciężyć samego siebie.

Po wielkim zwycięstwie, gdy kurz bitewny opadł, a cisza znów zamieszkała w dolinach, Gorogli powrócił do rodzinnego Czandybilu. Mędrcy wieszcząc przyszłość, mówili:

„Przyszła pora nie miecza – lecz słowa.

Nie krwi – lecz serca.

Bo najtrudniejsze zwycięstwo to to, które nie zostawia blizn na ciele, lecz w duszy.”

W pałacu ojca Serwijandi, córki dostojnej i dumnej jak orlica, rozbrzmiewały weselne pieśni. Król Hunkar ogłosił:

– Kto serce mej córki zdobędzie, nie siłą, lecz mądrością, temu oddam ją wraz z połową mego srebrnego tronu.

Słyszając to, młodzieńcy z siedmiu stepów zjechali się, z darami, z pieśniami, z bajkami. Lecz Serwijandi nie spojrzała na złoto ani na pióra sokoła. Czekwała na tego, którego serce mówiło językiem wiatru.

Gorogli stanął przed nią nie w zbroi, lecz w białej koszuli, na którą założył don[1]. Czerwoną jedwabną nicą wyszyto na nim tradycyjne wzory jego plemienia. Na głowie miał biały telpek – białą futrzaną czapkę. W ręku nie trzymał jatagana, lecz dutar[2] ojca – ten sam, na którym wtórował sobie do pieśni, która zasiała nadzieję wśród poddanych Hunkara. Uklęknął nie z pokorą, lecz z dumą wojownika, który zna wartość prawdy.

– Serwijandi – rzekł – nie przyszedłem, by cię zdobyć. Przyszedłem, by z tobą iść – jeśli twoje serce zna drogę wolności.

Księżniczka patrzyła na niego długo, a potem rzekła:

– Trzy próby daję ci, synu stepu. Nie z ognia, nie z żelaza – lecz z duszy

Pierwszą próbą była ciszy. Przez trzy dni i trzy noce Gorogli miał siedzieć pod drzewem cyprysu i nie mówić ani słowa. Bo kto nie zna ciszy, ten nie zna serca kobiety.

Milczał. A w jego głowie brzmiały pieśni przodków i kroki konia. Na trzeci dzień, gdy powiał ciepły wiatr, Serwijandi powiedziała:

– Zdałeś. Twoje milczenie mówi więcej niż tysiąc mówców swoimi słowami.

[1] Rodzaj lekkiego męskiego płaszcza używanego w czasie oficjalnych okazji, jak np. śluby czy oficjalne spotkania.

[2] Dwustrunowy instrument muzyczny w kształcie wydłużonej lutni. Wykorzystywany jest jako instrument solowy i akompaniujący w muzyce ludowej na terenie Azji Środkowej.

Drugą próbą była litość. Do bramy miasta przyprowadzono człowieka, który w przeszłości zdradził Gorogliego. Mówiono: „Ukarz go wedle prawa stepu”. A Gorogli spojrzał na niego i rzekł:

– Niech twoje życie będzie cięższe niż moja zemsta. Idź i służ, tam gdzie jest ból i cierpienie. Pomagaj biednym i chorym.

Serwijandi rzekła:

– Zdałeś. Bo prawdziwy wojownik wie, kiedy nie użyć miecza.

Trzecia próba była pieśnią. Księżniczka dała mu dutar^[1] i rzekła:

– Zagraj mi to, czego nie potrafisz powiedzieć.

Gorogli, syn stepu, dotknął strun – i zagrał pieśń o matce, co czekała, o ranie, co nie krwawi, o spojrzeniu konia, który żegna pana. I kiedy łza spłynęła po policzku Serwijandi, wiedziała: to nie wojownik – to bratnia dusza.

[1] Dwustrunowy instrument muzyczny w kształcie wydłużonej lutni. Wykorzystywany jest jako instrument solowy i akompaniujący w muzyce ludowej na terenie Azji Środkowej.

Tak oto po trzech próbach, nie mieczem, lecz pieśnią, Gorogli zdobył nie tylko serce Serwijandi, ale i szacunek siedmiu stepów.

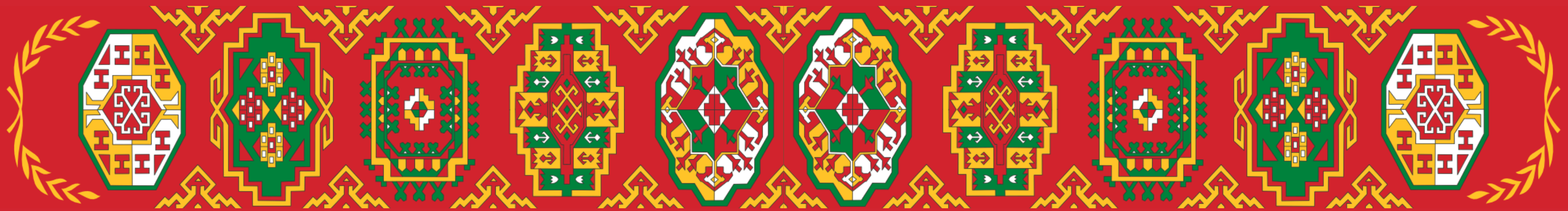
Wesele trwało siedem dni, a Gyrat tańczył wokół ogniska, jakby sam Allah dał mu skrzydła. Starcy mówili:

„To nie koniec pieśni – to jej początek. Bo miłość Gorogliego to echo, które nie cichnie.”

I do dziś, gdy w ogrodach wiatr gra w gałęziach cyprysu, ktoś zawsze szepnie:

– To Gorogli gra dla Serwijandi – trzecią pieśń miłości.

Pytania do refleksji:

1. Jaka nagrodę obiecał Hunkar temu, kto zdobędzie serce Serwijandi?
2. W jaki sposób Gorogli wyróżnił się spośród innych zalotników?
3. Na czym polegała pierwsza próba Serwijandi i co miała udowodnić?
4. Dlaczego Serwijandi uznała, że Gorogli zdał próbę litości?
5. Co wyraził Gorogli w trzeciej próbie – pieśni?

Odpowiedzi:

1. Jaką nagrodę obiecał Hunkar temu, kto zdobędzie serce Serwijandi?

Połowę srebrnego tronu i rękę Serwijandi – jeśli kandydat zdobędzie jej serce nie siłą, lecz mądrością.

2. W jaki sposób Gorogli wyróżnił się spośród innych zalotników?

Nie przyniósł bogactw ani darów, lecz przybył skromnie, z pieśnią i sercem pełnym prawdy. Nie chciał zdobywać – chciał iść z Serwijandi razem, jako równy partner.

3. Na czym polegała pierwsza próba Serwijandi i co miała udowodnić?

Gorogli miał milczeć przez trzy dni i noce, by pokazać, że rozumie ciszę – a tym samym potrafi zrozumieć serce kobiety.

4. Dlaczego Serwijandi uznała, że Gorogli zdał próbę litości?

Bo zamiast zemsty wobec dawnego zdrajcy, okazał mu łaskę i skierował do służby potrzebującym – pokazał, że wie, kiedy nie używać miecza.

5. Co wyraził Gorogli w trzeciej próbie – pieśni?

Uczucia, których nie potrafił wyrazić słowami: tęsknotę, miłość, cierpienie i lojalność. Poruszył Serwijandi do łez, co dowiodło głębi jego duszy.

